

Förbundsarenan 28.11.2022
Fundraisingens möjligheter

Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry
pääsihteeri Pia Tornikoski

VASTUULLINEN LAHJOITTAMINEN RY

En resurs för civilsamhället

- VaLa som en resurs för förbund och organisationer,
 - lagen om penninginsamlingar
 - resultat från undersökningar om donatorer i Finland och givandets mekanismer.

www.vala.fi

PIA TORNIKOSKI

- Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry, pääsihteeri – www.vala.fi
- European Fundraising Association EFA, maaedustaja – www.efa-net.eu
- The European Center for Not-for-Profit Law ECNL, hallituksen jäsen – www.ecnl.org
- GivingTuesday Global Leader

- Torni Consulting Oy, partneri – www.torniconsulting.fi
- Hyvä testamentti –kampanjan koordinoija www.hyvatestamentti.fi
- Tietokirjailija Miljoonia (vai) mokkapaloja

”Kun mietit pitäisikö, niin pitäisi.”

Vastuullinen Lahjoittaminen ry

VaLa on varainhankintaa harjoittavien yleishyödyllisten yhteisöjen yhteistyöverkosto, joka edustaa lähes 80 järjestöä ja heidän **yli miljoonaa lahjoittajaa ja tukijaa.**

VaLa määrittelee ja edistää hyvän hallinnon ja hyvän varainhankinnan periaatteita suomalaisessa yhteiskunnassa sekä auttaa jäsenjärjestöjään oppimaan yhdessä osana kansainvälistä verkostoa.

<https://www.vala.fi/varainhankinta-suomessa/hyva-hallinto-ja-eettisyys>

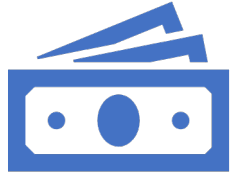
- Vastuullisen varainhankinnan ammatilliset arvot ja periaatteet -suositukset (pohjautuvat alan kansainväliseen 'International Statement of Ethical Principles')
- Ohjeita hyvään hallintoon varainhankintaa harjoittaville säätiöille ja yhdistyksille
- Suositukset yleishyödyllisten yhteisöjen ja vaikuttajien väliseen yhteistyöhön sosiaalisessa mediassa

The logo for VaLa, featuring the word 'VaLa' in a stylized, blue, cursive font.

VASTUULLINEN LAHJOITTAMINEN RY

Varainhankinta – mistä raha tulee?

Tukea suurelta yleisöltä

Jäsenmaksut ja jäsenten muu tuki

Rahankeräys: kertalahjoitukset ja säännölliset lahjoitukset

Merkkipäivä- ja testamenttilahjoitukset

Tuote/palvelumyynti

Arpajaiset

Hyväntekeväisyystapahtumat

Tavaralahjoitukset -> Myyjäiset, kirpputorit, huutokaupat

Tukea yhteisöiltä

Rahankeräys: yritysten kerta- ja säännölliset lahjoitukset

Tuote/palvelulahjoitukset, pro bono
Yritysyhteistyö, sponsorointi

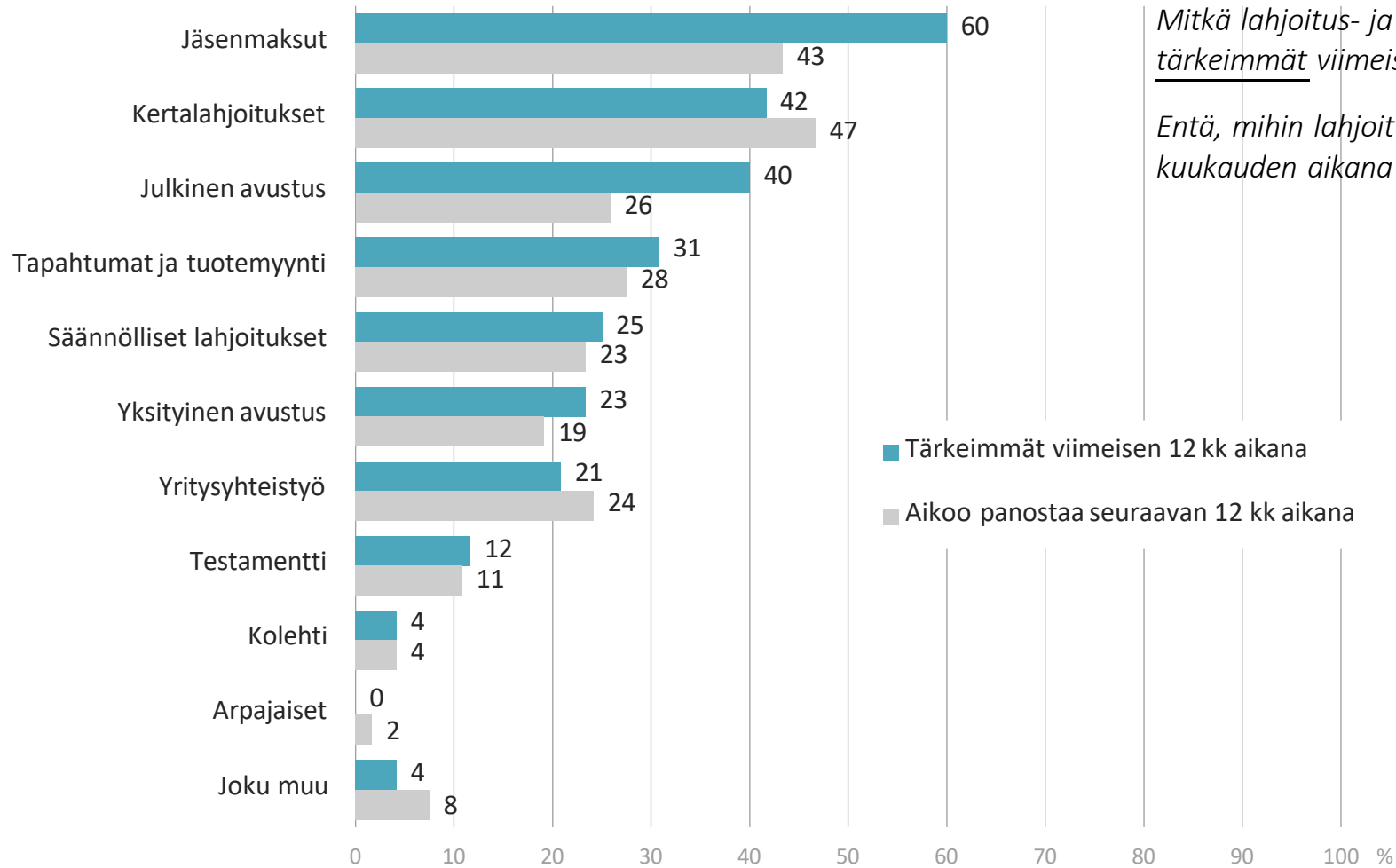
Tuote/palvelumyynti

Avustukset säätiöiltä ja rahastoilta
(Julkinen rahoitus)

Arvio 530 miljoonaa euroa (v. 2021)
522 MEUR (2018), 437 MEUR (2016), 239 MEUR (2014)

Järjestöjen lahjoitus- ja tukimuodot...

Kaikki, n=120

Mitkä lahjoitus- ja tukimuodot ovat olleet järjestösi kannalta tärkeimmät viimeisen 12 kuukauden aikana?

Entä, mihin lahjoitus- tai tukimuotoihin aiotte panostaa seuraavan 12 kuukauden aikana?

■ Tärkeimmät viimeisen 12 kk aikana
 ■ Aikoo panostaa seuraavan 12 kk aikana

Julkinen rahoitus ja varainhankinnan haasteet

Julkinen rahoitus vähenee ja muuttuu epävarmemmaksi, varainhankinnan merkitys kasvaa

Varainhankinnan resurssipula

Valtionavustustahojen suhtautuminen varainhankintaan epäyhtenäistä

”Varainhankinnan kuluja ei voi kattaa avustuksilla”

”Avustusten takaisinperinnät onnistuneen varainhankinnan seurauksena”

Toimenpide-ehdotuksia VaLalta

Varainhankinnan resurssien tukeminen

Varainhankinnan kehittäminen lahjoituskulttuuria edistämällä

Tietopankki
varainhankinnan
käynnistämisestä ja
kehittämisestä huomioiden
muuttuva säätely

Varainhankinnan
ammattilaisten
kouluttaminen ja
investointituki

Valtionavustustahojen
selkeät määrittelyt,
reunaehdot ja ohjeistukset
varainhankintaan sekä
niiden päivitys

Yhdistysten
varainhankinnan kulujen
ALV-kompensoinnit

Lahjoituskulttuurin
edistäminen:
viestintäkampanja sekä
lahjoitusten
verovähennysten
laajentaminen

Jäsenjärjestön etuja

- VaLa tuottaa alan tutkimuksia ja vaikuttamis- sekä tiedotusmateriaalia jäsenjärjestöjen käyttöön
 - VaLa on European Fundraising Association EFA:n jäsenenä selvittämässä ja edistämässä varainhankinnan asioita EU:ssa ja kansainvälisesti.
- Jäsenjärjestö voi viestiä omille sidosryhmilleen VaLan jäsenyydestä, vastuullisesta varainhankinnasta ja hyvästä hallinnosta
- Laadukkaat koulutustilaisuudet eri toimijoille
 - VaLan jäsentilaisuudet ja koulutukset maksutta tai jäsenhintaan
 - EFA:n jäsenten koulutukset Euroopassa jäsenhintaan
 - Ammattimainen varainhankinta - tuotekehitystyön erikoisammattitutkintokoulutus VaLan, Allianssin, Fingon ja SOSTEn yhteistyö Rastor-instituutin kanssa
- VaLan yhteistyökumppaneiden verkosto
- Mahdollisuus olla mukana VaLan jäsenten yhteisessä testamenttilahjoittamista edistävässä viestintäkampanjassa Hyvä testamentti

Vastuullisuus

Toimintaympäristö: Laki

Toimintaa säätelevät monet lait ja säädökset
(yhdistys-, säätiö-, kirjanpito-, tietosuojalaki etc.)

Yhdistyslaki

Yhdistyksen säännöissä on mainittava:

- Yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot
- **Jäsenen velvollisuudesta suorittaa yhdistykselle jäsenmaksuja ja muita maksuja**

Varainhankintaa säätelevät monet lait ja säädökset
(vero-, kirjanpito-, kuluttajansuoja-, tietosuoja-, arpajais-, rahankeräyslaki etc.)

www.finlex.fi

Oma toimintaympäristö

Mitä yhteisösi tekee? Yhdistyksen säännöt:

- Toimintamuodot ja tarkoitus

VARAINHANKINTA

Mihin toimintaan yhteisösi tarvitsee rahaa?

- Toimintasuunnitelma.
- Taloussuunnittelu ja –seuranta.

MUUTA

- Mahdolliset veroseuraamukset: Yleishyödyllistä vai elinkeinotoimintaa? Tietoa yhdistysten elinkeinotoiminnan määritelmistä ja verotuksesta
- -> www.vero.fi Verotusohje yleishyödyllisille yhteisöille
- -> www.finlex.fi Tuloverolaki (erityisesti 22 ja 23 §)

Rahankeräyksistä

MIHIN pyydetään ja KUKA kerää

- Suomessa on noin 100 000 rekisteröityä yhdistystä
- Muut yhteisöt: säätiöt, museot, yliopistot, oppilaitokset, puolueet, seurakunnat, kulttuuri- ja urheilutoimijat
- Yli 1200 yleishyödyllisellä taholla on rahankeräyslupa. Lisäksi pienkeräysilmoituksia on tehty satoja.

Suomalainen lahjoittajana

- Tutkimuksen mukaan yli puolet suomalaisista lahjoittaa rahaa vuosittain.
- Joka neljäs suomalainen on säännöllinen tukija yhdelle tai useammalle järjestölle.
- Vuosittain kerätään rahaa noin 200 MEUR.

YMARKET Lahjoitu

Lahti Paavola

iakas.

i pullokuitin alla olevaan järjestön / seuran
kuitin summalla kyseistä toimintaa.

e kertyneet varat lyhentämättömänä kohte

Rahankeräyslaki

- Laissa tarkoitetaan rahankeräyksellä toimintaa, jossa yleisöön vetoamalla kerätään vastikkeetta rahaa;
 - yleisöllä tarkoitetaan ennalta rajoittamatonta ja määrittelemätöntä joukkoa henkilöitä. Yleisö käsittää sekä luonnolliset - että oikeushenkilöt;
 - yleisöön vetoamisella tarkoitetaan suullisesti, kirjallisesti tai muulla tavoin ilmaistua pyyntöä tai kehotusta antaa rahaa keräykseen.
 - **Rahankeräyslakia sovelletaan vastikkeettomiin kerta- ja kuukausilahjoituksiin niin yksityishenkilöiltä kuin yrityksiltä.**
- Laissa pienkeräyksellä tarkoitetaan ilmoituksenvaraista, keston ja keräystuoton enimmäismäärän osalta rajoitettua rahankeräystä.
 - Enintään 10 000 euroa
 - Enintään kaksi kolme kuukautta kestävää pienkeräystä kalenterivuoden aikana.

Kuka ja mihin lahjoituksia voi kerätä?

- Keräyksen järjestämisen edellytyksenä on joko Poliisihallituksen myöntämä toistaiseksi voimassa oleva rahankeräyslupa tai poliisilaitokselle tehtävä pienkeräysilmoitus.
 - Luvanvaraisissa keräyksissä lain **pääsääntönä on rahankeräyksen järjestäjän toiminnan sekä keräystarkoituksen yleishyödyllisyys**. Keräyksen voi järjestää esimerkiksi Suomessa rekisteröity yhteisö tai säätiö, uskonnollinen yhdyskunta sekä puolurekisteriin merkitty puolue.
 - Ilmoitukseen perustuvan pienkeräyksen voi järjestää **muuhunkin kuin yleishyödylliseen tarkoitukseen, mutta ei kuitenkaan elinkeinotoimintaan tai oikeushenkilön varallisuuden kasvattamiseen**. Pienkeräyksen voi järjestää myös rekisteröimätön vähintään kolmen luonnollisen henkilön muodostama ryhmä.
- VASTUUT: kerääjän lakisääteiseen toimielimeen tai muuhun johtoon kuuluvat tai tosiasiallista päätösvaltaa käyttävät henkilöt, jotka tehtävässään päättävät rahankeräyksen järjestämiseen liittyvistä asioista.
- -> olosuhdemuutosilmoitukset mm. luottamushenkilöt. Ilmoitus on tehtävä viranomaiselle yhden kuukauden kuluessa muutoksesta.
<https://poliisi.fi/sv/ansok-om-tillstand-for-lotteri-och-penninginsamling>

Rahankeräyslaki

- Rahankeräyslain soveltamisalaan *eivät* kuulu mm.
 - naapuriapu
 - tavarakeräykset
 - vetoaminen yleisöön omaisuuden saamiseksi **testamentein**
 - hyväntekeväisyshuutokaupat, tukikonsertit ja tukitilaisuudet
 - yksityishenkilöiden merkkipäiväkutsujen ja -haastattelujen sekä kuolinilmoitusten ja muistokirjoitusten yhteydessä esitetyt muistamispyynnöt

Rahankeräyslaki

- Tapahtumissa ja tilaisuuksissa paikan päällä tehdyt keräykset, jotka **eivät edellytä rahankeräyslupaa** määritellään seuraavasti:
 - keräys, joka järjestetään varhaiskasvatusryhmän, opetusryhmän, opinto- tai harrasteryhmän, päiväkodin, koulun tai muun tahon järjestämässä tilaisuudessa ja jos kerätyt varat käytetään opiskelun tai harrastustoiminnan edistämiseen.
 - keräys (kolehti), jonka pidetään uskonnollisen yhdyskunnan julkisen uskonnonharjoituksen yhteydessä siihen osallistuvien keskuudessa.
 - keräys, jonka järjestää Suomessa rekisteröity yhdistys tai säätiö, jos keräys järjestetään yhdistyksen, säätiön tai järjestön muun tarkoituksen, kuten yleishyödyllisen toiminnan, kuin elinkeinotoiminnan tukemiseksi. Keräys järjestetään yleisölle avoimessa maksuttomassa yhdistyksen, säätiön tai järjestön tilaisuudessa siihen osallistuvien keskuudessa tilaisuutta varten rajatulla alueella.

Rahankeräyslaki

- Laissa kielletään järjestää rahankeräys, niin että
 - keräyksen järjestämisen yhteydessä on arpajaiset tai muu toiminto, jossa osallistuvalla luvataan kokonaan tai osittain sattumaan perustuva voitto
 - kaupankäynti tai yhdistyksen jäsenhankinta ja rahankeräys ovat ilmeisessä vaarassa sekoittua keskenään
 - lahjoittajana keräykseen osallistuneelle annetaan muu vastike kuin rahankeräyksen järjestäjän tai keräyksen tunnus, joka on arvoltaan vain vähäinen.
- Lain mukaan kiellettyä on
 - antaa yleisölle rahankeräystä järjestäessään merkityksellisiä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja keräystarkoituksesta tai keräyksen järjestäjästä ja sen toiminnan tarkoituksesta
 - häiritä, pakottaa tai muutoin painostaa lahjoittajaa tavalla, joka on omiaan johtamaan siihen, että lahjoittaja tekee lahjoituspäätöksen, jota hän ei ilman painostamista olisi tehnyt.

Mitä keräystahoissa tapahtuu?

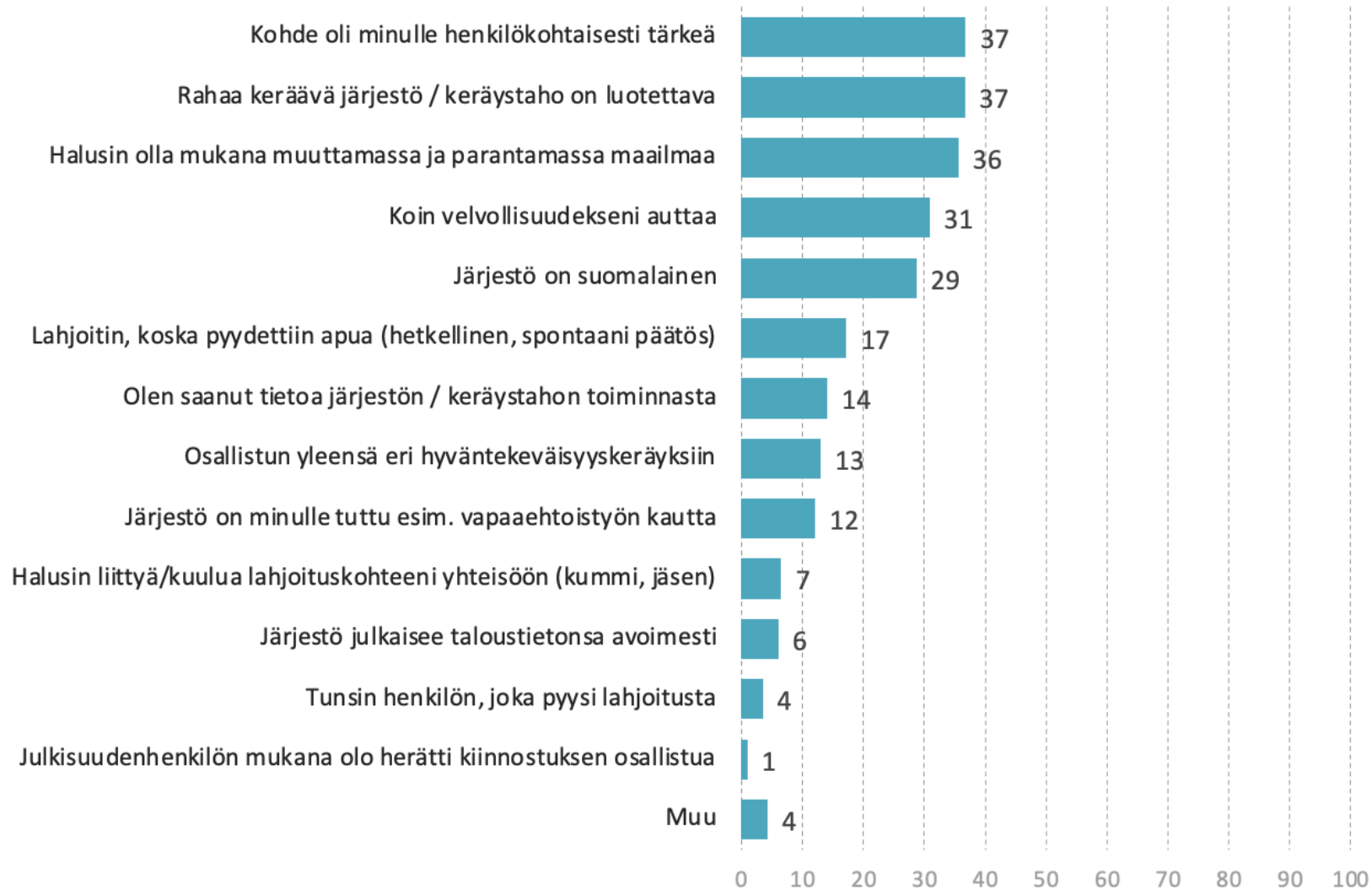
- ENNEN lahjoitusta
– lahjoituksen pyyntövaihe
- Lahjoituksen AIKANA
– maksaminen
- Lahjoituksen JÄLKEEN
– kiitos ja lahjoittajapalvelu

WE NEED
YOUR HELP
FOR CHARITY WORK

We ♥
Our
Donors

Lahjoittamisen motiivit

Hyväntekeväisyyden kohteet

taloustutkimus

Hyväntekeväisyyden kohteiden tukemisen mieluisuus 2020

Mille seuraavista kohteista antaisit rahallista, aineellista tai muuta apua, jos nyt osallistuisit hyväntekeväisyyteen?

Vastaajat = 2 598

**Kohteiden määrä/
vastaaja**
1 kohde 15 %
2 kohdetta 11 %
3 kohdetta 11 %
4+ kohdetta 53 %

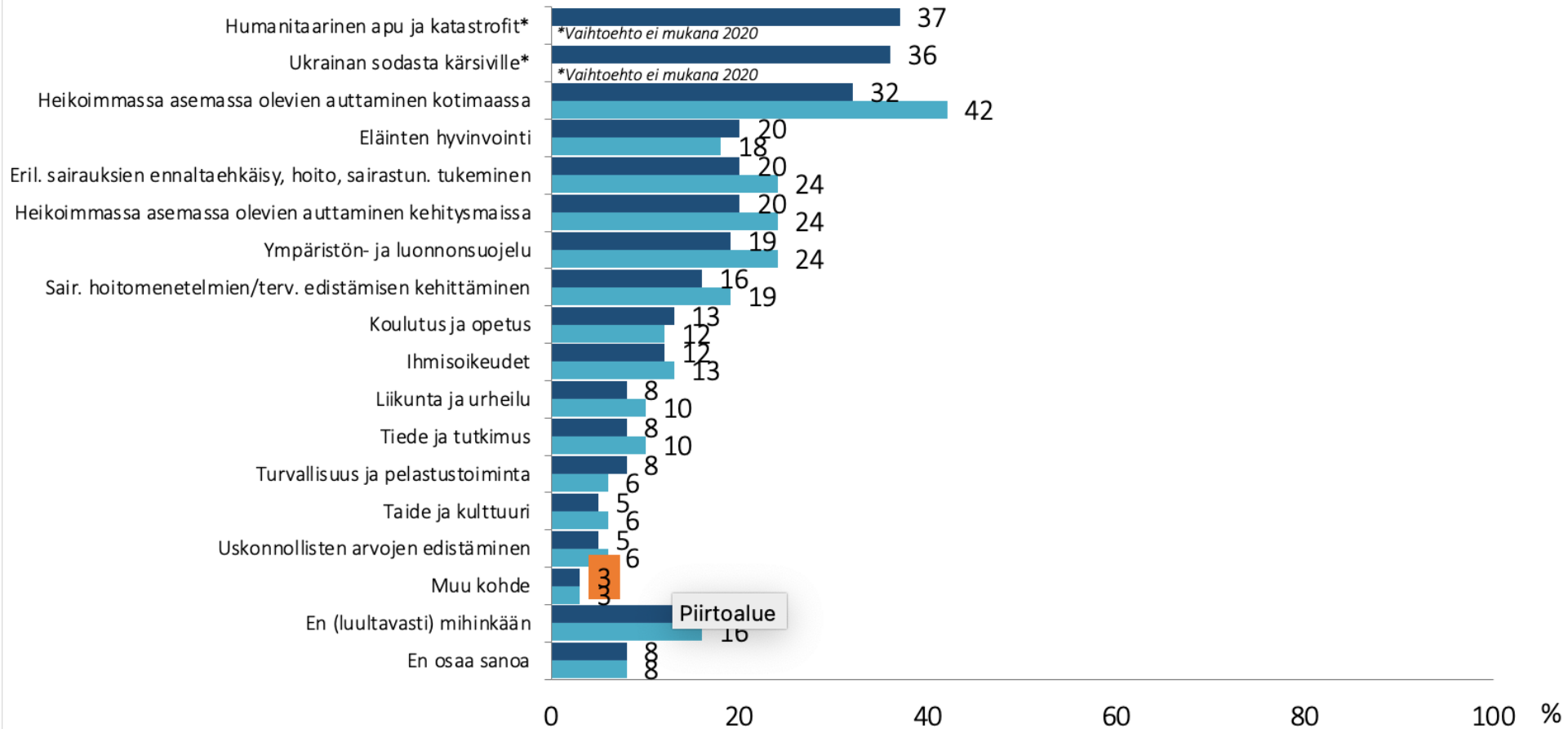
Hyväntekeväisyyden kohteet

1/3

Aikoo lahjoittaa/auttaa tulevaisuudessa

"Mihin seuraavista kohteista aiot tulevaisuudessa antaa rahallista tai muuta apua, kun osallistut hyväntekeväisyyteen? Voit valita useamman vaihtoehdon."

Kaikki vastaajat

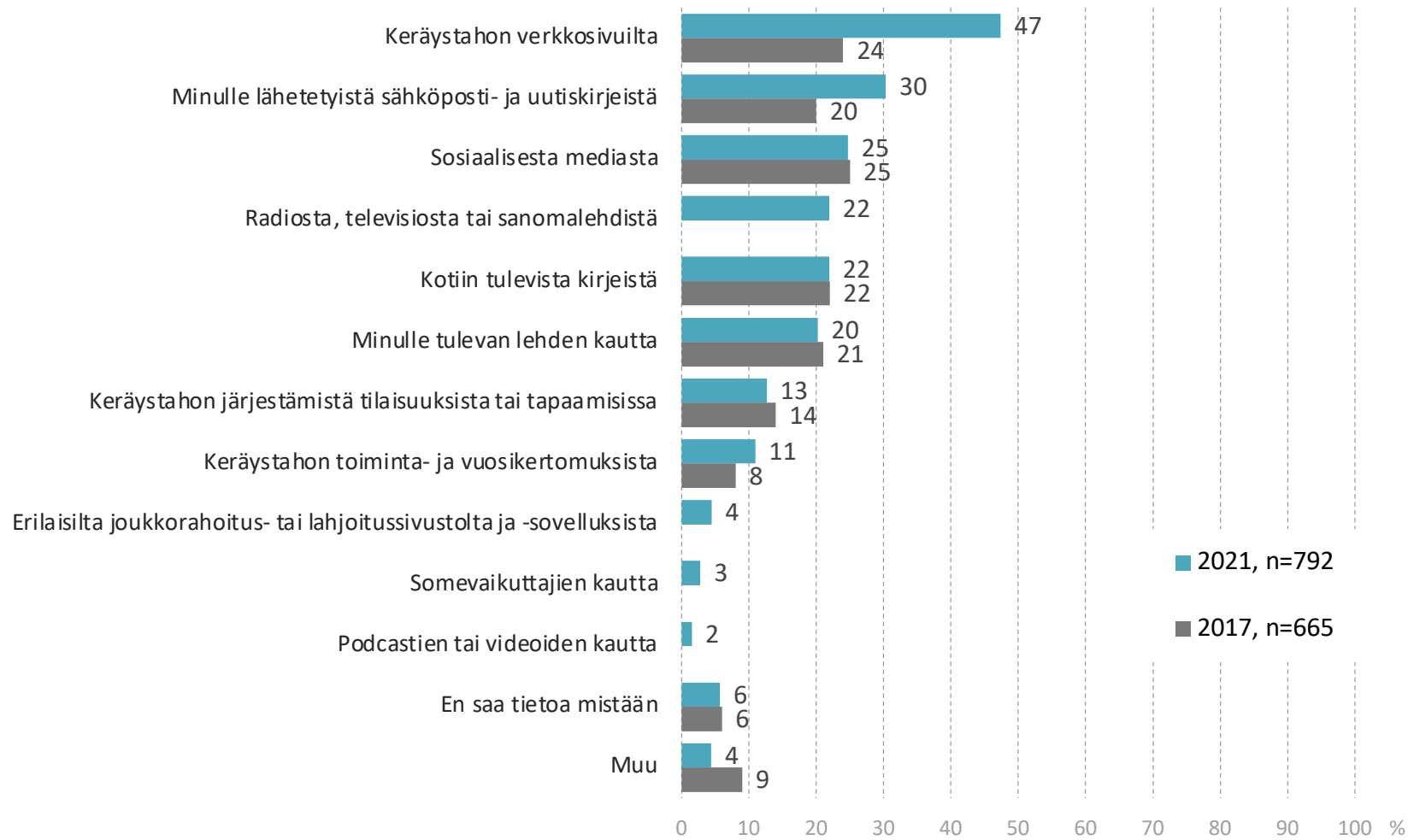
Osallistumistavat

- Antamalla tavaralahjoituksia 24 %
- Lipaskeräys 23 %
- Ostamalla tuotteen, jonka hinnasta osa tietylle järjestölle 21 %
- Kolehti kirkossa 17 %
- Lahjoitus keräystilille 16 %

- Soittamalla tai lähettämällä tekstiviesti lahjoitusnumeroon 8 %
- Nettilahjoitus älypuhelimella tai tabletilla 7 %
- Ovelta ovelle keräys 5 %
- Lahjoitus suorakeräyskirjeeseen 5 %
- Lahjoitus Otto-pisteellä 2 %

Mistä saat tietoa lahjoituskohteesta, rahaa keräävän tahon toiminnasta ja aikaansaaduista tuloksista?

Lahjoittaa, n=792(2021)/665(2017)

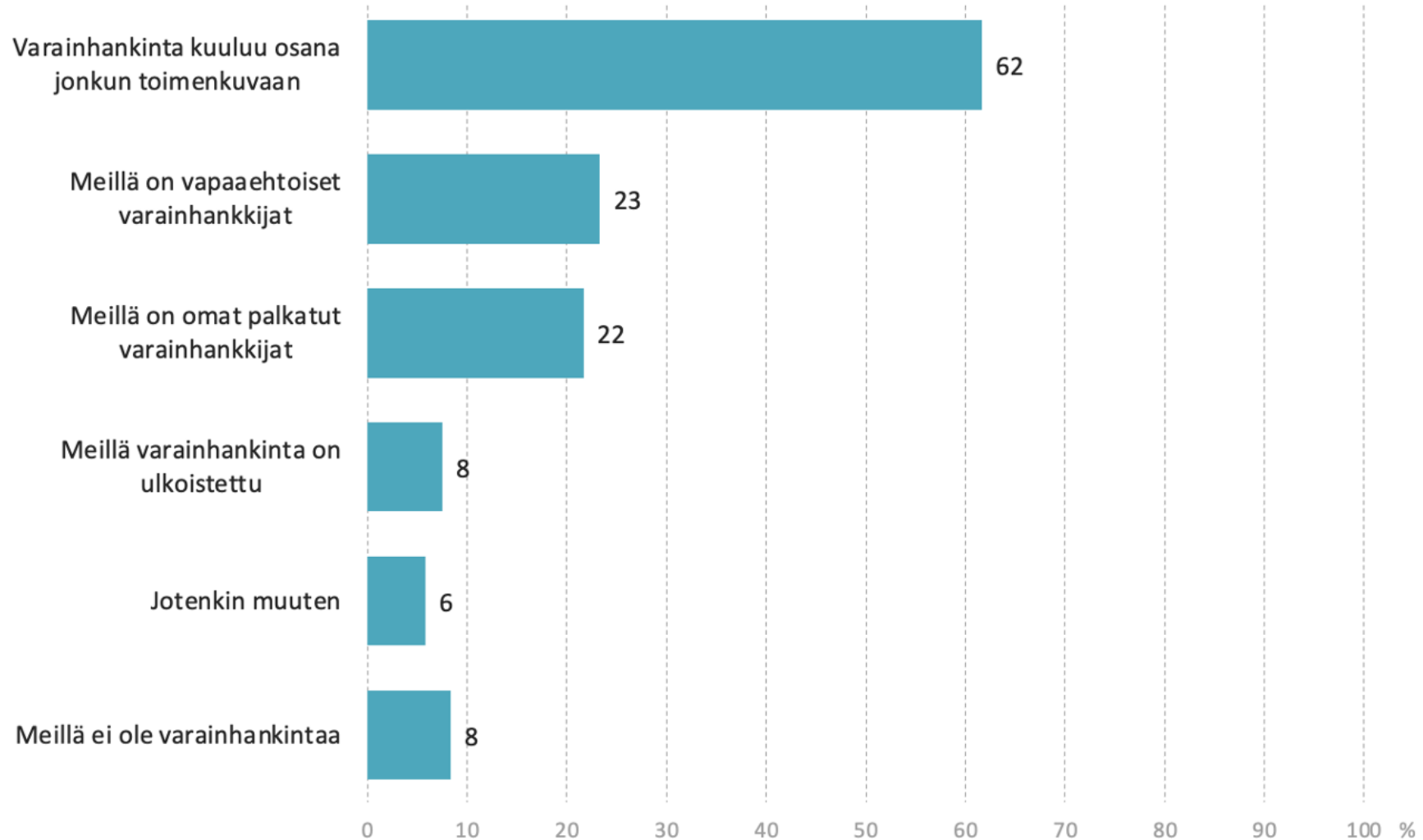
Lahjoituksen tuotteistaminen: Tarina on totta

- Mikä on ongelma = rahoitettava kohde?
- Miksi ongelma pitäisi korjata?
Mitä tapahtuu, jos ongelmaa ei saada korjattua?

MISSIO & VISIO

- Miksi apua tarvitaan juuri nyt ?
- Miten paljon apua tarvitaan?
- Mikä on hyvä hinta?
 - 5 kpl * 1000 euroa vai 1000 kpl * 5 euroa
- *Miten minun lahjoitukseni muuttaa asiaa konkreettisesti?*

Resurssit

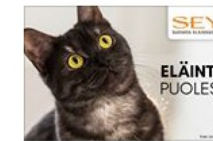
Ketkä ovat varainhankkijoitanne?

- Mihin raha ensin menee?
- Miten se siirtyy?
- Yritys viestii asiakkaalle hyväntekeemisestä = välittää kuluttajan lahjoituksen
- Vertaisvarainhankinta = (nykyinen) tukija pyytää lahjoitusta puolestanne esim. somessa

Varainkeruukampanjat

+ Luo

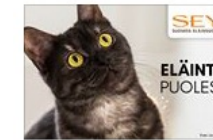
Henkilön Kuosmanen syntymäpäivän va...

Varainkeruukampanja: SEY Suomen eläinsuojelu
Järjestäjä: Kuosmanen Tytti
80 € / 200 € · Viikko jäljellä

Henkilön Tanja syntymäpäivän varainke...

Varainkeruukampanja: SEY Suomen eläinsuojelu
Järjestäjä: Tanja Hovi
120 € / 200 € · Viikko jäljellä

Henkilön Tytti syntymäpäivän varainker...

Varainkeruukampanja: SEY Suomen eläinsuojelu
Järjestäjä: Tytti Vihersalo
50 € / 150 € · Viikko jäljellä

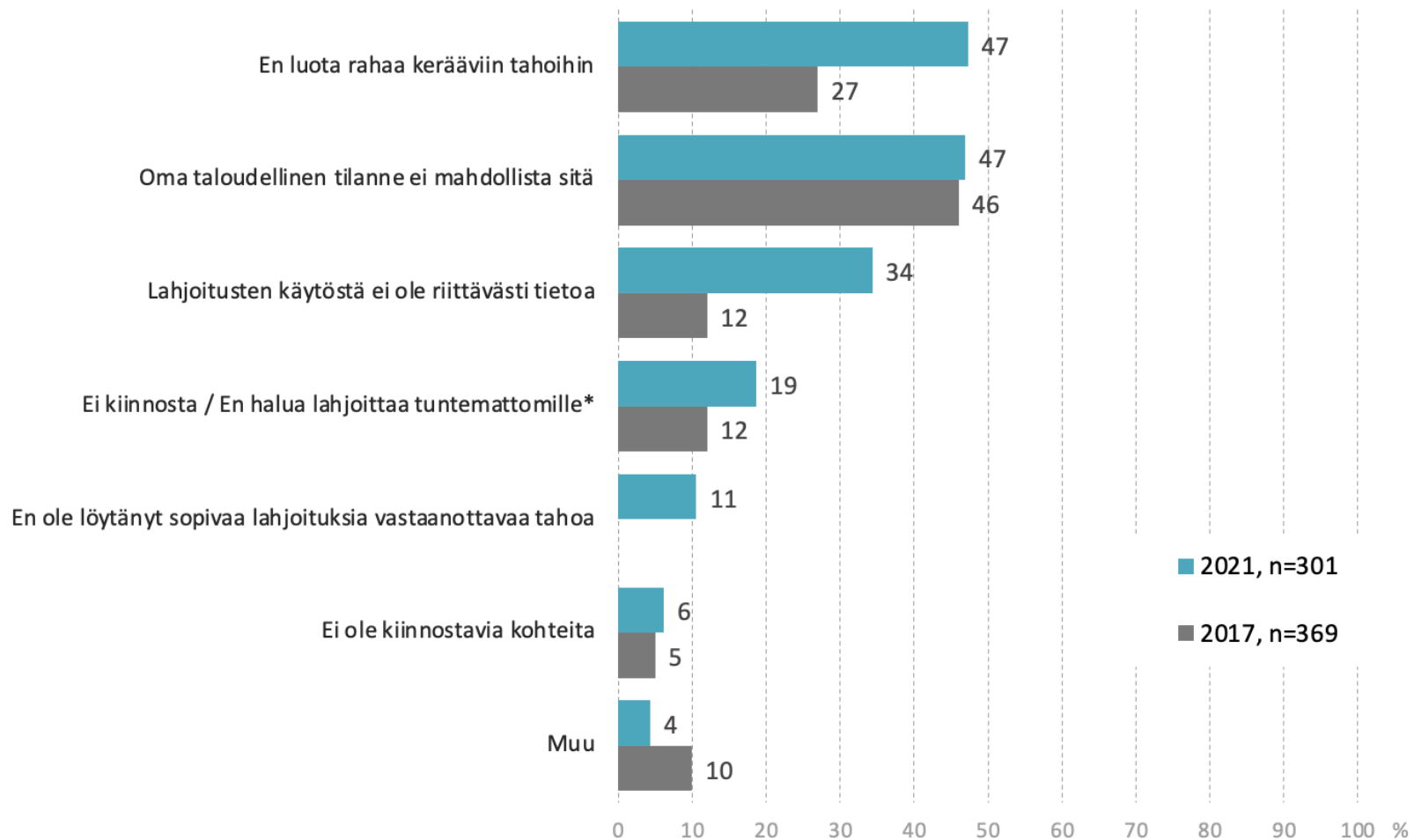
Henkilön Mervi syntymäpäivän varainke...

Varainkeruukampanja: SEY Suomen eläinsuojelu
Järjestäjä: Mervi Hannele Raninen
60 € / 200 € · Viikko jäljellä

Miksi ei lahjoita?

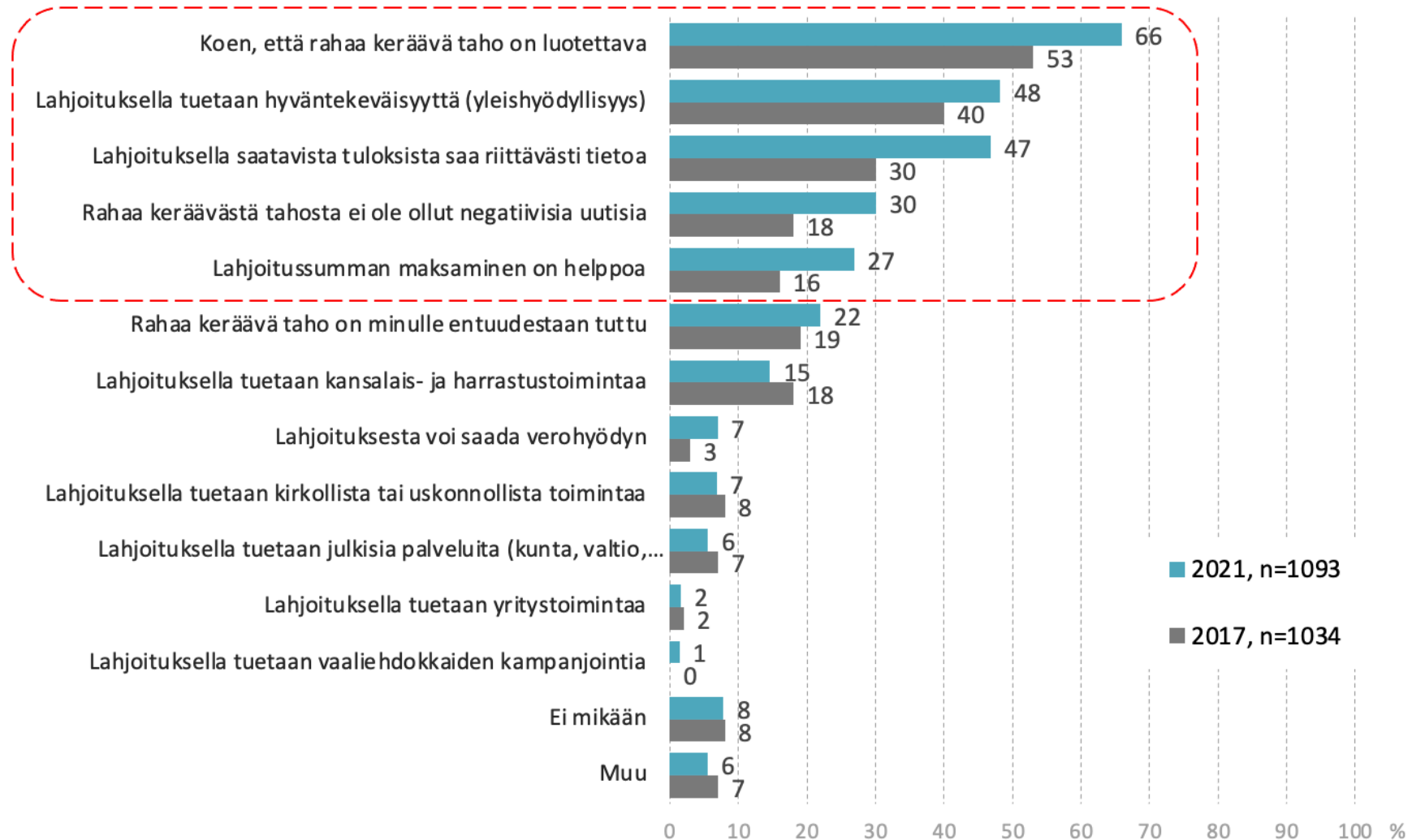
Miksi et tee lahjoituksia?

Ei lahjoita, n=301 (2021)/369(2017)

*v. 2017 Ei kiinnosta/en halua olla mukana

Miksi motivoisi lahjoittamaan?

Tervetuloa mukaan 29.11.2022

www.tekojentiistai.org

Tykkää ja seuraa TekojenTiistain toimintaa Instassa @tekojentiistai

sekä FB:ssa: <https://www.facebook.com/TekojenTiistai/>

#GivingTuesday
#TekojenTiistai

KIITOS! TACK!